

Světlem šumavské přírody

Velikost: 10–30 cm
Doba květu: VI–IX

Hvozdík kropenatý
Dianthus deltoides
Heide-Nelke / Maiden Pink

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Světlem šumavské přírody

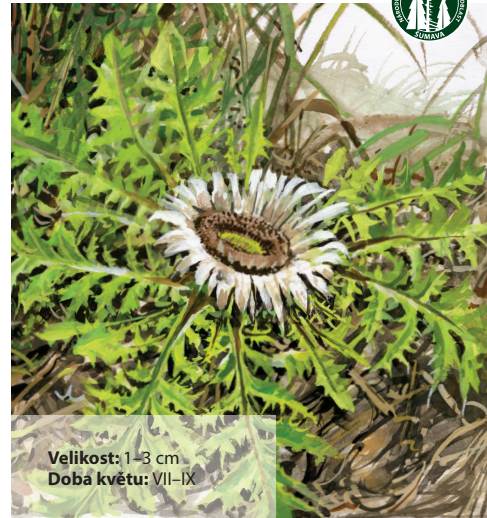
Velikost: 15–60 cm
Doba květu: V–VII

Kuklík potoční
Geum rivale
Bach-Nelkenwurz / Water Avena

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Světlem šumavské přírody

Velikost: 1–3 cm
Doba květu: VII–IX

Pupava bezlodyžná
Carlina acaulis
Silberdistel / Stemless carline thistle

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Světlem šumavské přírody

Velikost: 30–100 cm
Doba květu: V–VIII

Rdesno hadí kořen
Bistorta officinalis
Schlangenkönterich / Bistort

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Světlem šumavské přírody

Velikost: 10–30 cm
Doba květu: V–X

Světlík lékařský
Euphrasia rostkoviana
Wiesen-Au / Eyebright

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Světlem šumavské přírody

Velikost: 30–120 cm
Doba květu: VII–IX

Vratič obecný
Tanacetum vulgare
Rainfarn / Tansy

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Světlem šumavské přírody

Velikost: 25–60 cm
Doba květu: V–VIII

Zvonek rozkladitý
Campanula patula
Wiesenglockenblume / Spreading Bellflower

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Světlem šumavské přírody

Velikost: 30–80 cm
Doba květu: V–IX

Kopretina irkutská
Leucanthemum ircutianum
Fetwiesen-Margerite / Daisy

NP Šumava
Střediska environmentální výchovy

Název: Rdesno hadí kořen**Třída:** dvouděložné**Řád:** hvozdíkotvaré**Čeled:** rdesnovité

Biotop: Roste na vlhkých loukách, v lužních lesích, ale také na vlhkých místech a světlínách v listnatých a jehličnatých lesích. Ke svému výskytu potřebuje na živiny a vodu bohaté půdy.

Popis: Vytrvalá bylina s hadovitě stočeným oddenkem. Má 3–6 lodyžních listů, které jsou na lodyze přisedlé hnědými pochvami s lysými botkami. Květy jsou růžové, hustě uspořádané ve vrcholovém hrozu a připomínají válcovitý klas. Dříve se rdesno hadí kořen používalo jako protilátka při hadím uštknutí a k zastavení krvácení. Rdesno hadí kořen je živnou rostlinou ohniváčka rdesnového (*Lycaena helle*), který je jedním z nejohroženějších motýlů Evropy.

Rozšíření: V Evropě roste v mírném podnebném pásmu. V České republice roste především v podhůří, a to až do horského stupně. Na Šumavě se vyskytuje především v jejím horském a předhorském stupni.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Pupava bezlodyžná****Třída:** dvouděložné**Řád:** hvězdicotvaré**Čeled:** hvězdicovitě

Biotop: Roste na suchých výslunných stráních a loukách. Na půdu není náročná, vyhledává suché a kameinité půdy. Je teplomilná.

Popis: Vytrvalá nízká bylina s lodyhou nanejvýš 3 cm dlouhou. Peřenosečné pichlavé listy jsou uspořádány v přízemní růžici, v jejímž středu je květenství – až 6 cm velký úbor s pérovitě štětinatým chmýrem. Květy má bílé nebo načervenalé. Úbory jsou otevřené pouze za sucha, za deště se zavírají. Dříve byla sbírána jako léčivá rostlina. V léčitelství se využíval hlavně její aromatický a hořký kořen.

Rozšíření: Roste v celé Evropě.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Kuklík potoční****Třída:** dvouděložné**Řád:** růžotvaré**Čeled:** růžovité

Biotop: Roste na březích potoků, vlhkých i rašelinných loukách, olšínách a horských nivách. Ke svému dobremu růstu potřebuje slabě kyselé, hlinité až jílovité půdy, bohaté na živiny, provlhčené spodní vodou.

Popis: Vytrvalá bylina, za květu velmi nápadná. Listy jsou zpeřené a mají velký koncový trojlaločný lístek. Květy jsou hustě žláznatě chlupaté, červenohnědé, zpola uzavřené. Květních plátků má 5–6. Plodem je nažka, která je též velmi nápadná, neboť je chlupatá a červenohnědá, stejně jako květ. Souplodí nažek tvoří jakousi „chlupatou kouli“. Dříve byl používán jako léčivá rostlina a je slabě jedovatý.

Rozšíření: Vyskytuje se v celé Evropě, ale v oblasti Středomoří pouze v horách. V Asii je jeho areál rozšíření ohraničen pohořím Ural a Kavkaz. V ČR se vyskytuje téměř po celém území, kromě nejteplejších poloh nížin.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Hvozdík kropenatý****Třída:** dvouděložné**Řád:** hvozdíkotvaré**Čeled:** hvozdíkovité

Biotop: Roste na suchých, výslunných stanovištích s kyselou půdou, např. suché meze, louky a vřesoviště. Vyskytuje se také na kyprých hlinitopísčících půdách.

Popis: Vytrvalá bylina s drsnými nebo krátce chlupatými lodyhami, které jsou 10–30 cm vysoké. Listy jsou čárkovité až kopinaté a na okrajích drsné. Květy rostou v latách nebo jednotlivě, mají karminově červené zbarvení a ve středu bílé skvrnky s několika chlupy. Nevoní. Čepel korunních lístků je na vrcholu zubatá. Plodem je tobolka.

Rozšíření: Vyskytuje se téměř v celé Evropě a na západní Sibiři. Zavlečen byl také do Severní a Jižní Ameriky. V ČR roste od nížin až do hor, ale především ve středních polohách. Na Šumavě patří k hojným druhům.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Kopretina irkutská****Třída:** dvouděložné**Řád:** hvězdicotvaré**Čeled:** hvězdicovitě

Biotop: Vyhledává slunné a výhřevné meze, okraje luk a lesní lemy. Roste i na půdách chudých na živiny.

Popis: Dvouděložná rostlina jednoúborná. Lodyha je vzpřímená, jednoduchá nebo řídce větvená s dlouhými plazivými oddenky a vláknitými kořeny. Přízemní růžice má dlouze řapíkaté, obkopinaté, na okraji vroubkované zubaté listy. Střední a horní lodyžní listy jsou podobné přízemním, avšak přisedlé. Květní úbory vyrůstají na konci lodyhy a mají velikost 4–6 cm. Květ má bílou barvu.

Rozšíření: V Evropě i v ČR hojný druh. Na Šumavě se vyskytuje po celém jejím území.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Zvonek rozkladitý****Třída:** dvouděložné**Řád:** hvězdicotvaré**Čeled:** zvonkovité

Biotop: Roste na loukách a pastvinách s půdou bohatou na živiny nebo při okrajích cest. Nalézt ho můžeme také při okrajích lesů. Vyhledává půdy vlhčí, výživné a slabě kyselé.

Popis: Dvouletá bylina. Lodyha je přímá, hranatá, většinou lysá, ojediněle chlupatá, rozkladitě větvená. Dolní listy má krátce řapíkaté a vroubkované. Lodyžní listy jsou úzké, přisedlé. Zvonkovité květy jsou světle modrofialové. I ve sterilním stavu je dobře poznatelný, neboť „mléčí“.

Rozšíření: V ČR se jedná o hojný druh a na Šumavě se vyskytuje až do nejvyšších poloh. Ve vyšších polohách Šumavy můžeme kolem potoků vidět jeho poddruh s velkými květy.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Vrtič obecný****Třída:** dvouděložné**Řád:** hvězdicotvaré**Čeled:** hvězdicovitě

Biotop: Roste na okrajích cest a v lesních lemech, dále na železničních náspech a rumišťích. Vyhledává především bohatší hlinité půdy.

Popis: Vytrvalá trsnatá bylina. Lodyha je pětihranná, hustě olistěná a lysá. Drobné květy jsou uspořádané v terčovité zploštělé úbory, které tvoří husté květenství – lichookoliky. Semena má bez chmýru. Plodem je nažka. Vrtič je známou léčivou i magickou rostlinou. Při předávkování může být až jedovatý. Z květů se získávalo barvivo žluté, zelené i hnědé. Výrazná vůně vrtiče dokáže odpudit řadu druhů hmyzu.

Rozšíření: Původní areál se nachází v Evropě a Asii, ale vrtič byl zavlečen také do Severní Ameriky. V ČR je zastoupen od nížinného až po horský stupeň.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Světlík lékařský****Třída:** dvouděložné**Řád:** hluchavkotvaré**Čeled:** zárazovité

Biotop: Roste na loukách i pastvinách a suchých trávnících s nízkou vegetací. Na půdy není náročný, ale vyhledává slabě kyselé stanoviště s písčitou půdou.

Popis: Drobná dvouděložná rostlina s větvenou lodyhou. Téměř přisedlé listy mají podlouhle trojúhelníkovitý tvar, na okrajích s hlubokými zuby. Listy, listeny i kalich jsou žláznatě chlupaté. Květní koruna je bílá s podélnými fialovými žilkami a žlutou skvrnkou uprostřed dolního pysku. Kořen má tenký a přizpůsobený k poloparazitickému způsobu výživy – svými kořínky se přisává ke kořenům jiných rostlin a čerpá z nich živiny.

Rozšíření: Vyskytuje se hojně v celé Evropě mimo její jižní část, kde je vzácnější.

Ilustrace: Pavel Procházka